

Sporné otázky nutné obrany v judikatuře

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je nutná obrana, respektive její vybrané sporné otázky, o jejichž řešení se v rámci svého rozhodování zasloužily české soudy. Jednotlivá soudní rozhodnutí, ze kterých odpovědi na otázky vyplývají, jsou pro práci stěžejní. Důraz naopak není kladen na čistě doktrinální pojetí institutu. Některé z judikátů jsou v práci hodnoceny a srovnávány s ostatními.

Strukturálně je práce členěna do celkem sedmi kapitol podle prvků nutné obrany, se kterými konkrétní otázky zodpovídané judikaturou primárně souvisí. První kapitola představuje stručný obecný nástin tématu týkající se především funkce institutu, způsobu zakotvení nutné obrany v rámci českého právního řádu a povahy příslušného ustanovení trestního zákoníku.

Druhá kapitola pojednává o nedílných náležitostech či konstrukčních prvcích nutné obrany, konkrétně o subjektech obránce a útočníka a také o útoku. Zabývá se například tím, zda obráncem může být ten, kdo útokem není primárně napadán, osoba jednající v afektu, osoba účastníci se konfliktu dobrovolně nebo třeba revizor. Ve vztahu k útočníkovi řeší případy obrany proti úředním osobám a pracovníkům bezpečnostních služeb. V souvislosti s útokem jsou předmětem práce úvahy o časovém rozsahu a také o tom, co všechno je vlastně možné za útok považovat.

Třetí kapitola se věnuje nepřiměřenosti nutné obrany, potažmo intenzivnímu excesu. Zde jsou konkrétně řešeny různé způsoby vedení obrany ve vztahu k útoku, zpravidla zahrnující použití zbraní.

Čtvrtá kapitola se týká subsidiarity a řeší situace, v nichž podle všeho obránce mohl zabránit škodlivému následku útoku i jinak než prostřednictvím nutné obrany.

Pátá kapitola se zabývá specifickým problémem preventivní nutné obrany a automatických obranných zařízení.

Šestá kapitola se soustředí na nutnou obranou domnělou, putativní; zkoumá tedy jednání pachatelů, kteří si z určitého důvodu mylně mysleli, že jednali za okolnosti vylučující protiprávnost.

Závěrečná sedmá kapitola zahrnuje několik otázek, které na základě jejich charakteru nebylo možné zařadit do některé z předchozích kapitol, a to důsledky uznání jednání nutné obrany ve vztahu k přiměřenému zadostiučinění za protiprávní vazbu a posouzení jednání jako nutné obrany v relaci k deliktu neoznámení trestného činu.

Klíčová slova

nutná obrana, judikatura, sporné otázky